

De J42 over de compensatieregeling, woonplaatsbeginsel en kwaliteit

Verslag J42 netwerkbijeenkomst 27 januari 2017

Stand in het land

Zorglandschap

Het programmaplan voor de uitvoering van Zorglandschap is in de afrondende fase, dit zal met de J42 gedeeld worden zodra het vastgesteld is. De aanbieders komen binnenkort met een pamflet met hun visie over het nieuwe zorglandschap. Het ondersteuningsteam houdt de komende periode regionale sessies en schuift aan bij sessies rond specifieke aanbieders. Binnenkort zal de lijst met aanbieders waar het ondersteuningsteam informatie over verzameld worden getoetst bij de J42 om zeker te zijn dat er geen belangrijke aanbieders missen op de lijst.

Jeugdagenda 2017-2020 richting nieuw kabinet

Deze jeugdagenda is een initiatief van de jeugdbranches. De subcommissie Jeugd gaat dit wel ondersteunen, maar gaat niet mee-tekenen namens gemeenten.

Wlz jonge kinderen overleg bij VWS 9 december

Verslag wordt nog verspreid. Afgesproken dat we goede voorbeelden voor gemeenten gaan beschrijven en verspreiden en dat een aantal gemeenten financiële gegevens aanlevert om aan te tonen dat de feitelijke instroom naar de Jeugdwet vanuit de Wlz groter is dan verwacht. Op de [website van de VNG](#) staat extra informatie over de groep die per 1 juli 2017 overkomt naar gemeenten. Vanuit VWS wordt er een onderzoek gedaan door HHM naar de geschiktheid van het afwegingskader voor de Wlz voor kinderen.

Continuïteit van JB en JR: waarborgen aan de voorkant

De landsadvocaat heeft een advies uitgebracht over aanbesteden bij GI's. Het advies is dat er altijd aanbesteed moet worden voor GI's. Dit is een strakker advies dan was verwacht, maar gekeken naar de regels voor Europese aanbesteding is het logisch. Het is een overheidsopdracht, het is geen zuivere subsidie, je verwacht tegenprestaties. Twee uitzonderingsmogelijkheden in Europees aanbestedingsrecht: in-house (diensten organiseren alsof je ze binnen de gemeente uitvoert) en alleenrecht. Voorbeelden van in-house zijn er nog niet. Er zijn wel gemeenten die dit overwegen (o.a. Regio Rijnmond). Omdat het een speciaal soort functie is die moet worden ingekocht is het belangrijk dat de beschikbaarheid hiervan landelijk gewaarborgd moet worden. Daarom is voorgesteld om hierover bestuurlijke afspraken te maken. Hier waren bijna alle regio's positief over. Het wordt verder uitgewerkt en binnenkort wordt hier meer informatie over verspreid. Voor vragen of opmerken over dit traject kunt u contact opnemen met Astrid Jansen (astrid.jansen@vng.nl).

De regio West-Friesland gaf aan dat er soms wachtlijsten zijn bij GI's door een tekort aan geschikt personeel. VNG gaat kijken wat hierop gebeurt.

Terugkoppeling BJ42

Op 20 januari was de eerste vergadering van het bestuurlijk netwerk J42 in Driebergen onder dagvoorzitterschap van Eelco Eerenberg (wethouder Enschede). Vrijwel alle jeugdregio's waren vertegenwoordigd. Deze afspraken zijn gemaakt op 20 januari:

- Thema's die de volgende vergadering (22 maart) worden geagendeerd:
 - Het programma rond Gecertificeerde Instellingen is aan de slag met het opstellen van een set collectieve bestuurlijke afspraken over de vorm en planning van het contracteren van jeugdbescherming en jeugdreclassering. Op 22 maart wenst de BJ42 een concept van de set afspraken te bespreken.

- José Manshanden gaf op 20 januari een pitch over het zorglandschap voor de specialistische jeugdhulp. De BJ42 wenst op 22 maart de complexiteit van het zorglandschap voor de specialistische jeugdhulp verder door te spreken.
- Er wordt een whatsapp-groep opgericht voor de BJ42. Deze groep fungeert eveneens als voorzitterspoule voor bestuurlijk trekkers die met wethouders uit andere jeugdregio's willen sparren.
- Reinier ter Kuile (programmadirecteur informatievoorziening sociaal domein voor gemeenten en aanbieders) deed de oproep om per jeugdregio één bestuurlijk en één ambtelijke aanspreekpunt door te geven. We gaan ervan uit dat de trekkers van de BJ42 fungeren als bestuurlijk aanspreekpunt. Ambtelijke aanspreekpunten worden als regioambassadeur ingeschakeld als er in een (naburige) jeugdregio vragen rijzen rond administratieve lasten in het sociaal domein. Graag de gegevens van het ambtelijk aanspreekpunt voor uw jeugdregio door te geven aan Reinier ter Kuile via Reinier.terkuile@i-sociaaldomein.nl.
- Last but not least: de aanwezige bestuurders gaven aan volgende keer met evenveel zin en energie aanwezig te zullen zijn.

Bekijk hier de [fotoimpressie](#) van de drukbezochte bijeenkomst in Driebergen! De volgende vergadering van de BJ42 gaat door op 22 maart 2017 in Van der Valk Veenendaal van 9:30 uur tot 13:30 uur, inclusief lunch.

Compensatieregeling voogdij en 18 plus

Hoe zat het ook al weer? Het macro-budget voor Jeugd wordt op twee manieren over gemeenten verdeeld. Het grootste deel wordt doormiddel van het objectief verdeelmodel aan gemeenten toebedeeld. Voor voogdij en 18 plus wordt het tweede deel historisch verdeeld. Dit wijkt af van de normale verdeling omdat het bleek dat er bij deze vormen van zorg clustering optreedt rond specifieke gemeenten.

Het historische deel wordt vanaf 2017 o.b.v. een nieuwe, betere bron verdeeld. Hier zijn echter een aantal knelpunten bij ervaren. Twee van deze knelpunten worden aangepakt doormiddel van een compensatieregeling. Het eerste knelpunt dat aangepakt wordt is dat het aantal geregistreerde zorgdagen in de beleidsinformatie niet gelijk is aan het werkelijke zorggebruik. Het tweede knelpunt is dat de gemiddelde tarieven voor verschillende typen zorg waarmee het historisch budget wordt berekend in een aantal specifieke gevallen sterk afwijkt van de prijs die gemeenten hiervoor betalen. Voor deze twee problemen kan gekeken worden of gemeenten in aanmerking komt voor compensatie. Deze compensatie kan worden aangevraagd door het invullen van een format dat aangevraagd kan worden bij Ronnie den Os (ronnie.den.os@minvws.nl). In het format moeten de werkelijke kosten voor 2015 worden ingevuld, omdat het budget berekend wordt via t-2 systematiek. De aanvraag moet voor 31 maart 2017 worden ingediend. Heeft u vragen over de regeling en het format? Dan kunt u mailen naar Ronnie den Os.

Voor de knelpunten rond de t-2 systematiek, de hoogte van een aantal gemiddelde tarieven en de verdeling rond 18 plus zorg zonder verblijf wordt nog een onderzoek uitgevoerd. De resultaten hiervan worden meegenomen in de meicirculaire.

Convenant woonplaatsbeginsel

Tijdens de vorige J42 netwerkbijeenkomst is er gesproken over de problemen rond het woonplaatsbeginsel. Toen is er besloten om te gaan kijken wat gemeenten hier aan kunnen doen. Dit hebben Hans Versteeg (VNG), Arie Opstelten (gemeente Den Haag) en Johanneke Smeding (gemeente Ede) nader uitgewerkt in een convenant. In het convenant worden drie problemen met een oplossingsrichting geschetst.

1. Wat doe je als kinderen of de gezaghebbende ouders verhuizen? Het komt vaak voor dat de zorg voor het kind wordt veranderd in de nieuwe woonplaats vanwege de afspraken die die gemeente heeft met aanbieders. Dit is echter niet in het belang van het kind. Hier moeten we praktische afspraken voor maken.
2. Welke gemeente is verantwoordelijk bij bijvoorbeeld gescheiden ouders? Hierover kwamen het afgelopen jaar ongeveer 600 vragen over binnen bij de VNG en het ministerie van VWS. De praktijk is dat als gemeenten het niet eens worden, de aanbieder niet betaald wordt en in sommige gevallen wordt de zorg daarom niet geleverd.
3. Wat doen we met de financiële gevolgen voor een gemeente met een voogdij instelling? Dit komt dicht in de buurt van de compensatieregeling. De oplossing die in het convenant wordt gegeven gaat de negatieve financiële prikkels tegen, maar levert veel administratieve lasten op. Ook worden de tekorten hiermee niet opgelost, maar verdeeld over alle gemeenten.

Het idee voor de lange termijn is dat er wetgeving moet komen om bovenstaande problemen op te lossen. In dat geval zou het historische verdeelmodel voor voogdij en 18 plus opgaan in het objectief verdeelmodel. Wetgeving moet dan wel op korte termijn worden doorgevoerd om het nuttig te laten zijn. Als het te lang duurt dan is het convenant nodig, als wetgeving eerder kan is convenant minder relevant. Eerder dan 1 januari 2019 gaat het niet lukken om de wet aan te passen.

Als het convenant getekend wordt zal dit eerst door de 42 regiovertegenwoordigers zijn, zij zorgen vervolgens voor de handtekeningen van de gemeenten in hun regio.

Reacties op het convenant:

- Voor punt 1 is een convenant wellicht te vrijblijvend. Wat zou dit betekenen voor de praktijk? Als je het belang van het kind voorop stelt, als het kind overgaat naar een andere gemeente dan is de gemeente verplicht om zorg af te nemen bij de zelfde aanbieder waar het kind nu zit. Nieuwe aanbieder zoeken is niet in het belang van het kind. Dit stond al in de handreiking, maar doormiddel van het convenant wordt dit wellicht meer gedaan. Uiteindelijk zal dit via de wet geregeld moeten worden.
- Voor punt 3 zagen de aanwezigen niet goed in hoe dit praktisch uitvoerbaar zou kunnen zijn. Het brengt erg veel administratieve lasten met zich mee. Gaat ten koste van transformatie. Lost voor het kind niks op en voor de aanbieders ook niet.
- De aanwezigen zien in plaats van de oplossing voor punt 3 liever een landelijk fonds voor gemeenten met tekorten vanwege de t-2 systematiek. Deze gemeenten kunnen een lening krijgen uit dit fonds en in het geval dat de groei binnen vijf jaar niet afneemt hoeft de gemeente dit niet terug te betalen.
- De aanwezigen gaven aan dat het onwaarschijnlijk is dat alle 388 gemeenten hiervoor gaan tekenen en het convenant niet werkt wanneer een aantal gemeenten niet tekenen. Ze zien daarom meer in wetswijzigen.

De VNG gaat kijken of onderdelen 1 en 2 verder uitgewerkt kunnen worden. Vragen en opmerkingen kunnen naar Johanneke Smeding, Arie Opstelten en Hans Versteeg. Daarnaast gaat de VNG met VWS in discussie over eventuele wetswijzigingen. In deze gesprekken wordt ook het resultaat van het KPMG onderzoek naar het woonplaatsbeginsel meegenomen. Dit rapport komt als het goed is over een paar weken uit en wordt indien mogelijk gedeeld met de J42. Naar aanleiding van die gesprekken wordt gekeken hoe veel tijd er nog overbrugd moet worden tot een eventuele wijziging en of er dan nog maatregelen nodig zijn voor de tussentijd. Het belangrijkste van dit convenant is dat er een duidelijk signaal aan VWS en VenJ wordt gegeven dat er behoefte is aan een wetswijziging.

Kwaliteit

Werkgroep Kwaliteit en Toezicht voor WMO en Jeugd

Het doel van deze werkgroep is het ontwikkelen van kennis en ondersteunen van gemeenten op onderwerpen die met kwaliteit te maken hebben voor zowel Jeugd als WMO. Op dit moment zitten er ongeveer 10 gemeenten, VWS, de inspectie en de VNG in. De werkgroep wil graag uitbreiden, dus mocht u interesse hebben dan kunt u mailen naar Rob de Boer (Rob.deBoer1@VNG.NL).

De werkgroep definieert kwaliteit als volgt: de mate waarin het geheel van eigenschappen van een product of dienst voldoet aan de eraan gestelde eisen die voortvloeien uit een ondersteuningsbehoefte (kortom: passende zorg of ondersteuning). Daarnaast werkt de werkgroep vanuit het volgende principe: kwaliteit van zorg of ondersteuning wordt bepaald op het niveau van de individuele client en een professional. De werkgroep probeert alle initiatieven en activiteiten vanuit dat perspectief te benaderen.

Werkagenda voor 2017:

- De inwoner en kwaliteit
- Stimuleren van samenwerking (niet alleen met client en aanbieder, maar ook tussen aanbieders)
- Gebruik van gegevens
- Vertrouwen versus controle
- Verschillende rollen van gemeenten

Activiteiten werkgroep op het gebied van toezicht:

- Afspraken sociaal domein
- Handreiking toezicht
- Opleiding WMO toezichthouders
- Traject integraal toezicht sociaal domein

De regiomanagers deden veel suggesties voor de werkgroep waaronder het includeren van toezicht door gemeenten zelf, professionalisering onderwijs, nieuwe vormen van zorg en niet alleen het individu, maar ook de context van het individu.

Bijgevoegd ter informatie:

- Brief naar de tweede kamer over 18-/18+ (Bijlage I)